

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Kvælstof & Klima

kvaelstof-klima@sgav.dk

cc: jeduh@sgav.dk, daresk@sgav.dk

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer vedr. udkast til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Gennemførelse af direktiv om ændring af direktiv om industrielle emissioner på husdyrbrugområdet, J.nr. 2026-9291)

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har sendt forslag til ændring af husdyrbrugloven i høring som et led i implementeringen af Direktivet om Industrielle Emissioner (IE-ændringsdirektivet).

Overordnede bemærkninger

Overordnet finder L&F det svært at få et samlet overblik over, hvordan ændringerne i IE-direktivet påtænkes indført i husdyrreglerne, da implementeringen sker i **flere** trin, hvilket giver usikkerhed om det samlede regelbillede. *L&F savner én samlet implementeringsplan*, før erhvervet kan vurdere de samlede retlige, administrative og økonomiske konsekvenser. L&F savner tillige en dialog med erhvervet om implementeringen af direktivet med henblik på et forståeligt og praksisnært regelsæt.

IE-direktivet sætter rammerne for miljøgodkendelser af større grise- og fjerkræbrug og industrivirksomheder. Det har derfor væsentlig betydning for danske husdyrproducenter, hvor der med ændringen sker en fordobling af omfattede husdyrbrug i Danmark – fra ca. 1.700 i dag til ca. 3.000-3.600. Husdyrbrug udgør dermed langt hovedparten af danske virksomheder, der er omfattet af direktivet.

EU Kommissionens intention med ændringen har bl.a. været at gennemføre mærkbare regelforenklinger og administrative lettelser. Husdyrbrug har fået et selvstændigt kapitel med færre og mere tilpassede administrative krav end EU's store industrivirksomheder. Endvidere er der udarbejdet konkrete og bindende driftsregler i en implementeringsretsakt, som blev vedtaget 13. juli 2026. L&F skal hertil bemærke, at Kommissionen har foreslået yderligere forenklinger i EU's miljø-omnibus-pakke (Omnibus VIII), som er under forhandling og forventes vedtaget med udgangen af 2026.

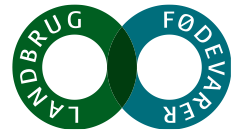
L&F bakker op om direktivændringen, fordi den medvirker til klarere regler, mere ensartede konkurrencevilkår på tværs af EU og byrdelettelser. Dette er også i tråd med regeringens mål om at reducere byrderne for dansk erhvervsliv med 25 pct. i 2035.

Denne høring af lovforslaget vedrører dog alene implementering af regler vedrørende erstatning, forældelse og sanktioner. Den grundlæggende og meget vigtige ændring, hvor husdyrbrug flyttes fra IE-direktivets almindelige kapitel II til det særskilte kapitel VIa for husdyrbrug, adresseres kun begrænset. L&F savner en tydelig stillingtagen til vigtige definitioner, klar afgrænsning i loven af de omfattede husdyrbrug, de nye bindende driftsregler og ikke mindst de regelforenklinger og administrative lettelser, som direktivet lægger op til.

Den faseopdelte tilgang uden en samlet implementeringsanalyse og tidsplan af hele direktivændringen gør det vanskelig at gennemskue om EU's intention om regelforenkling og byrdelettelser for husdyrbrug og kommuner reelt påtænkes gennemført i dansk lovgivning. Derfor er det heller ikke muligt kvalificeret at kommentere på de administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser af direktivændringen i denne høring, da vi ikke kender den samlede implementeringspakke.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem *Landbrugsrådet*, *Danske Slagterier*, *Dansk Svineproduktion*, *Dansk Landbrug* med *Dansk Landbrugs Medier* og *Dansk Landbrugsrådgivning*, samt væsentlige dele af *Mejeriforeningens* aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

Konkrete uddybende bemærkninger

Behov for samlet implementeringsanalyse og byrdelettelser

L&F finder det problematisk, at der ikke er fremlagt et bedre overblik og en analyse af direktivændringens samlede betydning for den danske husdyrregulering. Den trinvis, sideløbende implementering i loven og via bekendtgørelser rejser spørgsmål om hjemmelsgrundlag og samspillet mellem lov og bekendtgørelse, ligesom det er uklart, om de administrative byrder reduceres.

Den tidligere Regerings regelforum tiltrådte i marts 2025 en anbefaling om konsekvensanalyse for husdyrbrug, ligesom der blev tilkendegivet, at interessenterne skulle inddrages.

Den nuværende Regering har i regeringsgrundlaget også stort fokus på byrdereduktion; *Regeringen ønsker at "Understøtte et skærpet fokus på byrdereduktion ved at indføre en revideret tilgang til arbejdet med erhvervsøkonomiske konsekvenser med et styrket setup for konsekvensvurderinger samt tværgående principper for håndtering og implementering af erhvervsrettet EU-regulering. Herunder at EU-lovgivning implementeres efter et princip om administrativ byrdebegrænsning"*.

L&F opfordrer til, at der med udgangspunkt i en minimumsimplicitering udarbejdes en transparent implementeringsplan med en implementeringstabel og tidsplan. Det bør fremgå klart, *hvilke* krav der bortfalder for husdyrbrug omfattet af direktivet, *hvilke* krav der videreføres, *hvilke* nye krav der indføres, samt om der er danske krav, der opretholdes grundet anden EU-lovgivning.

Sammenhæng mellem lov og bekendtgørelse

L&F finder, at centrale definitioner, herunder hvilke husdyrbrug der er omfattet af IE-direktivet, samt rettigheder og forpligtelser, bør fremgå direkte af loven fremfor bekendtgørelser. Det vil sikre, at de centrale direktivbestemte begreber forbliver entydige og ikke ændres eller udvides ved bekendtgørelsesændringer, vejledninger eller administrative tolkninger.

L&F bemærker, at SGAV tilbage i maj 2026 har sendt en ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i høring, som omfatter nye centrale definitioner, som hverken er i overensstemmelse med definitionerne i den gældende lov eller er en del af dette lovforslag. Det skaber forvirring, når der f.eks. påtænkes at indføre nye definitioner af direktivets væsentlige begreber "bedste tilgængelige teknik (BAT)" og "berørte offentlighed" i bekendtgørelsen, som ikke er i overensstemmelse med definitionerne i loven.

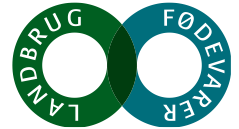
Ensartet implementering af IE-direktivet i husdyrbrugloven og miljøbeskyttelsesloven

L&F bemærker, at Miljø- og Ligestillingsministeriet (i dag Miljøministeriet) i december 2025 sendte en ændring af miljøbeskyttelsesloven i høring, hvori de nødvendige lov hjemler foreslås indført i miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven. L&F formoder, at det er intentionen, at bestemmelserne om erstatning, forældelse og sanktioner i direktivet, som gælder for både husdyrbrug og virksomheder, implementeres ensartet i husdyrbrugloven og miljøbeskyttelsesloven. Det noteres dog, at ordlyden i lovtjekterne ikke er identiske, hvilket kan skabe fortolkningsusikkerhed.

L&F skal anmode SGAV om at bekræfte, at implementeringen af de relevante regler vedr. erstatning, forældelse og sanktioner i miljøbeskyttelsesloven, jordforureningsloven og husdyrbrugloven er materiel ens i de tre love og samtidig forklare eventuelle forskelle i ordlyden.

Klarhed over husdyrbrug der er omfattet af direktivet og sammenhæng til gældende godkendelser

L&F savner en klar afgrænsning af det nye anvendelsesområde for IE-husdyrbrug i dansk ret, så det tydeligt kan afgøres, om et husdyrbrug er omfattet af de nye IE-grænser.

Med direktivændringen ændres afgrænsningen væsentligt, idet tærskelværdierne for, hvornår et husdyrbrug er omfattet, fremover defineres i Livestock Units (LSU). Det er imidlertid uklart, hvorfor EU-tærskelværdierne opgjort i Livestock Units (LSU) tilsyneladende påtænkes defineret i bekendtgørelsen, inden de er defineret i lovteksten. Der savnes også en forklaring til sammenhængen med husdyrbruglovens § 16 a og b, der i dag definerer, om et husdyrbrug er omfattet af IE-direktivets regler eller ren national lovgivning for miljøgodkendelse.

De EU-retlige tærskler for, hvornår et husdyrbrug er omfattet af IED-reguleringen, fremgår i dag direkte af husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2. Det er en følge af flere henvendelser fra EU-kommissionen, som påpegede, at den danske implementering af det tidligere IPPC-direktiv ikke var tilstrækkelig, og at tærsklerne skulle fremgå direkte af national ret. Når tærsklerne tidligere er skrevet ind i den nugældende lov af hensyn til korrekt implementering, taler det for, at de nye LSU-grænser også bør stå i loven.

Af hensyn til retssikkerheden er det afgørende, at et husdyrbrug kan fastlægge sin retlige status, da pligter og sanktioner afhænger af, om husdyrbruget er omfattet af IE-reglerne. Både strafbestemmelser og andre vigtige definitioner bør også fremgå eksplicit af loven, fordi retsvirkningerne er væsentlige og ikke bør defineres selvstændigt i bekendtgørelser, vejledninger eller via administrativt fastlagte beregningsmetoder. Det vil også skabe større klarhed i de i forvejen meget komplekse husdyrregler.

L&F henviser til de bemærkninger, der blev fremsendt i forbindelse med høring af ændringsbekendtgørelsen d. 18. juni 2026, som var første trin i implementeringen af IE-direktivet.

Bemærkninger til lovforslagets ændringer:

Kodificering af dansk rets almindelige erstatningsansvarsregler

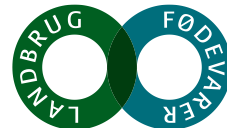
L&F noterer, at lovforslaget med den foreslåede § 75 a sikrer implementering af direktivets krav om adgang til erstatning for personer, der lider skade på menneskers sundhed som følge af overtrædelser af regler. Det fremgår af lovbemærkningerne, at der ikke tilsigtes nogen materiel ændring af gældende dansk ret, men alene at den EU-retlige forpligtelse fremgår klart af dansk lovgivning.

L&F skal anmode SGAV om at bekræfte, at kodificeringen af de almindelige erstatningsretlige principper ikke utilsigtet udvider ansvarsgrundlaget ud over, hvad der følger af direktivet og gældende dansk ret.

Nye regler om forældelse af erstatningskrav

Den foreslåede § 75 b gennemfører direktivets krav om særlige forældelsesregler for erstatningskrav ved skade på menneskers sundhed ved overtrædelser af direktivets regler. Bestemmelsen indebærer, at der gælder en relativ forældelsesfrist på tre år, men i modsætning til de almindelige danske forældelsesregler gælder der ikke nogen absolut forældelsesfrist for de omfattede krav. Lovforslaget fraviger fra nuværende udgangspunkt i dansk ret, hvor personskadekrav som hovedregel er underlagt en absolut forældelsesfrist på 30 år.

Fraværet af en absolut forældelsesfrist skaber forskellig retstilling mellem IE-husdyrbrug og øvrige husdyrbrug. Det er derfor afgørende, at afgrænsningen af de omfattede husdyrbrug er klar og dokumenterbar, så det med sikkerhed kan afgøres, om det konkrete husdyrbrug er over LSU-tærsklen.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne s. 29, at *"Det er ikke en betingelse, at husdyrbruget har fået en godkendelse efter IE-ændringsdirektivets tærskelværdier, blot at husdyrbruget reelt har en produktion, der overstiger tærsklerne."* Dette understreger yderligere behovet for, at SGAV klart beskriver, hvordan LSU-grænserne skal forstås, beregnes og dokumenteres, så der ikke opstår tvivl om, hvorvidt et konkret husdyrbrug er omfattet af bestemmelsen.

Nye sanktionsbestemmelser

Lovforslaget gennemfører direktivets skærpede krav til bødeudmåling ved bl.a. at ændre husdyrbruglovens § 91 og indføre nye kriterier for bødeudmåling, samt et bødemaximum for juridiske personer på op til 3 pct. af den årlige omsætning i regnskabsåret forud for bødepålæggelsen.

I bemærkningerne til lovforslaget s. 11 tolker SGAV, at juridiske personer er sammenfaldende med driftslederen. Driftsleder er i dag ikke defineret i de nugældende danske husdyrregler. I direktivets Artikel 3(15) er en driftsleder defineret: *"Driftsleder: en fysisk eller juridisk person, der helt eller delvist driver eller leder et anlæg eller et fyringsanlæg,eller som efter national lovgivning har fået overdraget den afgørende økonomiske dispositionsret over den tekniske drift"*.

L&F noterer, at begrebet driftsleder påtænkes defineret i bekendtgørelsen. L&F finder dog, at definitionen af "driftsleder" bør fremgå direkte af loven, og at driftslederen klart defineres som den juridiske person, der driver det specifikke miljøgodkendte husdyrbrug.

Det bør tydeligt fremgå af bemærkningerne, at bodegrundlaget alene omfatter omsætningen fra det godkendte IE-husdyrbrug, hvor overtrædelsen er begået. Omsætning fra husdyrbrug på andre lokaliteter under samme CVR-nummer, koncernforbundne selskaber eller aktiviteter, der ikke vedrører husdyrproduktionen, skal **ikke** indgå i bodegrundlaget.

Administrative og økonomiske konsekvenser

På grund af den trinvis implementering har L&F desværre ikke mulighed for at vurdere de samlede erhvervsmæssige konsekvenser af implementeringen af IE-direktivet i dansk ret. Det noteres, at SGAV isoleret set vurderer, at dette lovforslag ikke har erhvervsøkonomiske konsekvenser. L&F opfordrer til, at der udarbejdes en samlet konsekvensvurdering af det samlede lovkompleks og den foreslåede implementeringsplan.

Afslutningsvis imødeser L&F den tredje fase af implementeringen af IE-direktivet i dansk ret og opfordrer samtidig til en samlet gennemsigtig og praksisnær implementering af hele direktivet inklusiv den vedtagne retsakt med driftsregler.

L&F håber samtidig på, at der i denne fase vil være dialog med erhvervet, kommunerne og øvrige berørte parter.

L&F står naturligvis til rådighed for yderligere drøftelser og uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Anette Christiansen

Afdelingsleder, Miljøchef

Miljø & Bæredygtighed

M +45 2724 5765

E anc@lf.dk

Julie Bang

Miljøpolitisk Seniorkonsulent

Miljø & Bæredygtighed

M +45 23 45 07 11

E juba@lf.dk